

Zelenka, Miloš

Středoevropan Peter Demetz (1922-2024) : vzpomínka poněkud osobní

Slavica litteraria. 2024, vol. 27, iss. 2, pp. 130-138

ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/SL2024-2-11>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.82154>

License: [CC BY-SA 4.0 International](#)

Access Date: 16. 06. 2025

Version: 20250610

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Středoevropan Peter Demetz (1922–2024). Vzpomínka poněkud osobní

A Central European, Peter Demetz (1922–2024). A Somewhat Personal Memory

Miloš Zelenka

(České Budějovice)

Abstrakt:

Studie se zabývá dílem amerického germanisty a literárního vědce česko-německo-židovského původu Petera Demetze (1922–2024) a jeho postojem k středoevropské kulturní tradici. Příspěvek prostřednictvím interpretace klíčových textů i osobní vzpomínky rekapituluje jeho životopis, návštěvy Prahy po roce 1989 a také připomíná jeho blízký vztah k dalšímu emigrantovi a komparatistovi René Wellkovi (1903–1995), který stejně jako Demetz přednášel na Yale University. Badatel, který byl považován za jednoho z největších znalců pražské německé školy a R. M. Rilka, si dlouhodobě uchoval vztah k české kultuře, překládal J. Ortena, F. Halase, J. Seiferta ad. Demetzovy studie a monografie tvoří polyfunkční a vícevrstevnaté esejistické traktáty, které americkému čtenáři přiblížily prostřednictvím historizujících exkurzů i osobní zkušenosti *genius loci* Prahy, její multikulturní charakter.

Klíčová slova:

Peter Demetz; střední Evropa; srovnávací literární věda; René Wellek; česká emigrace multikulturní Praha

Abstract:

The study deals with the work of the American Germanist and literary scholar of Czech-German-Jewish origin Peter Demetz (1922–2024) and his attitude towards the Central European cultural tradition. Through the interpretation of key texts and personal recollection, the paper recounts his biography, his visits to Prague after

1989, and also recalls his close relationship with another émigré and comparatist, René Wellek (1903–1995), who, like Demetz, lectured at Yale University. The scholar, who was considered one of the greatest experts on the Prague German School and R. M. Rilke, had long maintained a relationship with Czech culture, translating J. Orten, F. Halas, J. Seifert, etc. Demetz's studies and monographs are polyfunctional and multi-layered essayistic treatises that brought the *genius loci* of Prague and its multicultural character closer to the American reader through historicizing excursions and personal experience.

Key words:

Peter Demetz; Central Europe; comparative literary studies; René Wellek; Czech emigration; multicultural Prague

„*Intelektuálové v Budapešti, Vídni, Terstu a mezi českými spisovateli Milan Kundera v Paříži se ptají na střední Evropu a znovu objevují její dějiny*,“¹ říká v úvodu svého rozhovoru se slavným americkým strukturalistou českého původu René Wellkem (1903–1995) germanista, překladatel a komparatista Peter Demetz, který se ptá svého slavnějšího a staršího kolegy právě na střední Evropu a česko-německo-židovské vztahy v meziválečné Praze. Ve vzájemně emotivním „souzvuku“ motivovaném společným „středoevropanstvím“ Wellek vysvětluje, že samotný pojem střední Evropy lze považovat za „podezřelý“, neboť jej vymyslel za první světové války v roce 1915 pruský militarista a publicista Friedrich Naumann jako součást německé válečné propagandy usilující o vytvoření středoevropské monarchie. V podstatě Demetz na biografii svého velkého vzoru demonstruje protichůdná myšlenková proudění mezi Západem a Východem, ukazuje, jak jsou oba „mitteleuropäisch“ s tím, že stará Mitteleuropa existující za habsburské monarchie dnes už není možná. V závěru tohoto dialogu oba se s jistou skepsí utvrzují v názoru, že kulturní blízkost západoslovanských literatur vyplývá nikoli ze vzájemné komunikace, ale z analogického postoje k západním kulturním centrům.² Nikoli náhodou Demetz Wellka metaforicky pojmenovává „zářným příkladem středoevropského myšlení“³, které se zrodilo „z velkého konglomerátu národů rakousko-uherské monarchie“.⁴

1 *Hovory Petera Demetze s René Wellkem (přeložil Ivo Pospíšil)*. In: Ivo Pospíšil – Miloš Zelenka: René Wellek a meziválečné Československo. Ke kořenům strukturální estetiky. Brno: Ústav slavistiky FF MU. 1996, s. 111.

2 Ibidem, s. 121.

3 Ibidem, s. 120.

4 Ibidem.

Poskytnutí rozhovorů, které vedl Demetz s Wellkem a které byly zahájeny ještě před pádem železné opony v listopadu 1989, svědčilo o blízkém vztahu těchto dvou nestorů světové literární vědy. Demetz se považoval za Wellkova žáka z Yaleovy univerzity, kde oba přednášeli. Po studiích na Kolumbijské univerzitě zde završil germanistiku v letech 1957–1958 a posléze tu získal i habilitaci z dějin německé literatury. Jestliže Wellk zemřel ve vysokém věku 93 let jako pamětník habsburské monarchie či první republiky, obdobně Demetz, který se dožil neuvěřitelných 101 let, zůstal celý svůj profesní život symbolicky rozkročen mezi Amerikou a střední Evropou, kde se v Praze 21. 10. 1922 narodil. Wellk na rozdíl od Demetze se po roce 1989 do své domoviny ze zdravotních důvodů už nevrátil. Když Demetz 30. 4. 2024 zemřel v New Jersey, bylo zřejmé, že literární věda ztratila stejně jako v případě Wellka jednoho z největších komparatistů a také vynikajícího znalce pražské německé školy. Demetz zůstal publikačně aktivní až do vysokého pozdního věku, kdy po roce 1989 začal pravidelně navštěvovat své rodiště. Badatel představoval fascinující, avšak lidsky skromnou osobnost, která pamatovala meziválečné Československo, zažila protektorátní Prahu a stýkala se s řadou českých intelektuálů a literátů. O jeho věhlasu v prostředí české emigrace, roztroušené po celém světě, svědčil fakt, že Demetz se řadil do úzkého okruhu lidí komunikujících od sedmdesátých let minulého století s jinak nedostupným a už tehdy světoznámým Milanem Kunderou. Autor těchto řádků měl vzácnou možnost seznámit se s Demetzem za jeho pražských návštěv v devadesátých letech minulého století. V tehdy vědecky se profilujícím Slovanském ústavu, kde se pohyboval Slavomír Wollman či tehdejší ředitel této teprve se obnovující instituce a profesor slavistiky ve Freiburgu Antonín Měšťan. Právě Měšťan někdy kolem roku 1992 mne představil Petru Demetzovi jako mladého badatele se zájmem o český strukturalismus a o René Wellka (1903–1995), jehož jsem měl – symbolicky řečeno – v popisu práce vedle redaktorství časopisu *Slavia* jako ústavní úkol.

Demetzova biografie v mnohém připomíná Wellkovy pohnuté životní osudy česko-německého (u Demetze navíc ještě německo-česko-židovského původu) emigranta, který se stal slavným Američanem nezapomínajícím na své české, etnicko-jazykové kořeny. Peter Demetz se narodil v pražské kosmopolitní rodině pestrého národního složení tak typické pro středoevropské intelektuály. Jeho dědeček byl retorománský, německy mluvící Švýcar, pocházející z jižních Tyrol, který se po roce 1848 přestěhoval do kosmopolitní a dynamicky se rozvíjející Prahy, kde předpokládal lepší profesní uplatnění. V českém prostředí se rodina přirozeně bohemizovala, ačkoli stále jako komunikativní řeč používala i němčinu. Peter Demetz se narodil české židovské mamince a otci Hansu Demetzovi, básníkovi, překladateli a dramaturgovi, který záhy Prahu počátkem dvacátých let 20. stol. zaměnil za Brno, kde se stal intendantem německého divadla. V Brně mladý Demetz prožil meziválečné období, gymnaziální studia přerušil Protektorát, který tragicky zasáhl do osudu českých

a moravských Židů. Ani formální rozvod rodičů před druhou světovou válkou nezachránil matku, která zahynula v Terezíně. Holokaust těžce poznamenal Demetzovu rozvětvenou rodinu, řada z jeho pražských a brněnských příbuzných nevydržela útrapy koncentračních táborů. Zde se formovala jeho citlivost vůči jakýmkoli projevům etnického a rasového útlaču, přirozený odpor proti potlačování lidské důstojnosti i občanské svobody. Samotný Demetz jako „míšenec“ byl nasazen na nucené práce v Německu a v Protektorátu. Po druhé světové válce zahájil studia germanistiky na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze. V roce 1948 zde obhájil disertační práci *Vliv Franze Kafky na anglickou literaturu*.

Vývoj v poválečném, navenek demokratickém, avšak výrazně levicovém Československu Demetze neuspokojoval, a proto se rozhodl se svou první ženou Hannou v roce 1949 tajně emigrovat do Německa, z něhož odešel v roce 1953 natrvalo do USA. Jak jsme již uvedli, zde dostudoval na Kolumbijské univerzitě, na prestižní Yaleově univerzitě v New Haven působil od roku 1960 jako docent a posléze od roku 1962 jako profesor germanistiky a srovnávacích literatur až do svého penzionování v roce 1991. Po sametové revoluci Demetz začal zajíždět do Česko-Slovenska, resp. České republiky, kde příležitostně přednášel na univerzitách, zejména však na Filozofické fakultě Ostravské univerzity v Ostravě. Od původního úmyslu vrátit se do vlasti jej odradilo zklamání z celkové atmosféry ve společnosti, která podle jeho vlastních slov násilně kopírovala americkou globalizaci a odtrhovala ji od idejí masarykovské demokratické tradice. O to více sledoval české úspěchy na kulturním poli, zejména si vážil domácí filmové tvorby pro její středoevropské rysy jako skepsi, humor, ironii a postmoderní tragikomický rozměr. Paradoxně ke svým oblíbeným titulům nepočítal Oscarem ověřeného *Kolju* od Svěráka, kterého považoval za komerční produkt vyhovující vkusu průměrného amerického diváka.

Jak jsme již úvodem poznamenali, Demetz se zařazoval k největším znalcům pražské německé literatury. V USA se jako Wellkův žák věnoval translatologii, literární teorii a srovnávací literární vědě, kde se soustředil především na klasickou binární komparatistiku. Když jsem se jej v polovině devadesátých let ptal s mladistvou dychtivostí a naivitou na jeho názor o americkém dekonstruktivismu, mávl jen znechuceně rukou a řekl cosi v tom smyslu: „*Teprve až budete starší, oceníte návrat k tradičním metodám, které přinesly nějaké výsledky.*“ Pamatuji si, že mne odkázal na Wellkův referát na X. kongresu AILC/ICLA v New Yorku 1982,⁵ kde slavný americký strukturalista konstatoval, že neexistují texty, ale pouze vztahy mezi texty, protože literární dílo nelze ztotožnit s materializací textového zápisu, avšak ani s konkretizací psychologického prožitku. K této problematice se Demetz s Wellkem několikrát

5 WELLEK, René: *Evaluation in Literary Criticism. Theory and Practice*. In: Proceedings of the Xth Congress of the International Comparative Literature Association. Actes du Xe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée, 1. t. New York: Garland 1985, p. 396.

vracejí i ve svém dialogu: Demetz krizi srovnávací literární vědy nepřímou spojuje s dekonstruktivismem, s jeho tendencí „*zabývat se jazykem samotným, schopností či spíše neschopností jazyka vyjádřit něco, co lze plně interpretovat*“.⁶ Wellek adresně reaguje v tom smyslu, že dekonstrukce rezignuje na studium literatury, protože údajně otevírá cestu k libovůli tím, že odmítá připustit existenci textu, „*který má význam, který lze popsat a vyložit jako takový*“.⁷

Na jednom společném setkání s Měšťanem a Demetzem jsem tlumočil názor své ženy, která v té době uskutečnila vícero odborných rozhovorů, že by bylo dobré kontaktovat Wellka s prosbou o rozhovor. Měšťan poskytl manželce adresu a Demetz osobně u slavného strukturalisty intervenoval. Wellek souhlasil, a tak rozhovor k velkému údivu české literární veřejnosti vyšel.⁸ Demetz nebyl spokojen s monografií *René Wellek* (1981) od jeho amerického žáka Martina Bucca, který byl příliš oslavný a hlavně postrádal prameny k meziválečnému období a k dějinám Pražského lingvistického kroužku.⁹ Proto se zajímal o připravovanou monografii *René Wellek a meziválečné Československo. Ke kořenům strukturální estetiky* (1996) napsanou společně s brněnským slavistou Ivem Pospíšilem.¹⁰ Demetz doporučoval překlad knihy do angličtiny pro některé americké vydavatelství, sám se chtěl ujmout tohoto převodu, k realizaci však pro jeho velké pracovní zaneprázdnění už, bohužel, nedošlo. K mé habilitaci v roce 1996 z teorie a dějin slovanských literatur na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně,¹¹ jejímž základem se staly „wellkovské“ pasáže doplněné rozbořem Jakobsonovy verzologie, Demetz napsal doporučující list, který mne nesporně potěšil a komisi překvapil. Ještě předtím stačil zařídit s přispěním samotného Wellka, aby na mou pražskou adresu přišel z nakladatelství Yaleovy univerzity poslední svazek *A History of Criticism. French, Italian, and Spanish Criticism 1900–1950* (1992) monumentální série *A History of Criticism I–VIII* (1955–1992)¹² Demetz mi rovněž poskytl pro recenzování v Slavii některé své cizojazyčné knihy,

6 *Hovory Petera Demetze s René Wellkem (přeložil Ivo Pospíšil)*. In: Ivo Pospíšil – Miloš Zelenka: *René Wellek a meziválečné Československo. Ke kořenům strukturální estetiky*. Brno: Ústav slavistiky FF MU. 1996, s. 120.

7 Ibidem.

8 BETÁKOVÁ, Lucie – ZELENKA, Miloš: *Do Prahy jsem se vrátit nemohl... Rozhovor s prof. René Wellkem*. Tvar 4, 1993, č. 26, s. 1 a 4.

9 BUCCO, Martin: *René Wellek*. Boston: Twayne Publishers, 1981.

10 POSPÍŠIL, Ivo – ZELENKA, Miloš: *René Wellek a meziválečné Československo. Ke kořenům strukturální estetiky*. Brno: Ústav slavistiky FF MU, 1996.

11 ZELENKA, Miloš: *Česká literární komparatistika. René Wellek a Roman Jakobson v meziválečném Československu*. Brno: Ústav slavistiky FF MU, 1996.

12 Zhodnocení tohto edičného projektu srv. ZELENKA, Miloš: *René Wellek: A History of Criticism I–VIII. 1750–1950*. New Haven and London: Yale University Press, 1955–1992. *Slavia* 63, 1994, č. 2, s. 248–251.

kteřé zde byly zhodnoceny ještě před pozdějším převodem do češtiny.¹³ K české kultuře si badatel dlouhodobě uchoval pozitivní vztah, který lze doložit výčtem jeho bohemistických položek. Např. editoval třetí díl Masarykova spisu *Rusko a Evropa* v původní německé verzi (1995), přeložil *Babičku* Boženy Němcové do angličtiny stejně jako poezii Jaroslava Seiferta, Františka Halase, Ludvíka Kundery ad. Byla to především tematika jeho milované „multikulturní“ česko-německé Prahy, která převažovala v jeho odborné bibliografii.

Jestliže v monografii *René Rilkes Prager Jahre* (1953, v češtině 1998) snesl množství původního materiálu, řadu textů dedikoval odkazu Kafky ještě před jeho „objevením“ západními badateli, jak dosvědčovala jeho již připomenutá disertační práce či jeho publikační a ediční podíl na sborníku *Franz Kafka a Praha* (1947).¹⁴ Polemizoval v nich s představou „trojího ghetta“ českého publicisty a esejisty židovského původu Pavla Eisnera: Češi, Němci a Židé v meziválečné Praze údajně nežili ve vzájemné izolaci či ignoranci, ale bez omezení se stýkali a vytvářeli harmonický „souzvuk“. Je však zajímavé, že v rozhovoru s Demetzem se Wellek klonil spíše k Eisnerovi v tom smyslu, že „celkově tu byla propast“. (str. 114)¹⁵ Kafkovou a Brodovou návštěvu Itálie na pozadí širokého kulturněhistorického horizontu doby zachytil v monografii *The Air Show of Brescia* (2002, v češtině 1999). V časově předcházejícímu souboru esejů *Böhmischer Sonne, mährischer Mond* (1996, v češtině 1997)¹⁶, k němuž ho inspirovala jeho druhá manželka, italská filoložka Paula Gambarota, Demetz v jednotlivých statích reflektuje např. Haškova Švejka jako zdroj intermediální recepce ve filmovém umění nebo se vyrovnává s Masarykovou interpretací *Fausta* od J. W. Goetheho, připomíná čtenářskou „neoblibu“ Kafkovy povídky *Das Stadtwappen*, kriticky vyvrací středoevropské mýty o Praze včetně legendy o její „magičnosti“, rovněž zůstává skeptický k reformnímu úsilí komunistů v období Pražského jara 1968.

„Moravské“ motivy souvisí s autobiografickou evokací kulturní atmosféry a národnostní situace v předválečném Brně a Ostravě. Demetz se např. vrací k období, kdy studoval na německém Masarykově státním gymnáziu v Joštově ulici, poté na českém gymnáziu v Legionářské ulici: připomíná své profesory – bohemistu Roberta Konečného nebo historika Antona Altrichtera, autora monografie o dějinách

13 KUČERA, Petr: *Peter Demetz: Böhmischer Sonne, mährischer Mond*. Slavia 66, 1997, č. 2, s. 253. POSPÍŠIL, Ivo – ZELENKA, Miloš: *René Wellek: Prague in Black and Gold*. Slavia 67, 1998, č. 4, s. 429–431.

14 SIEBENSCHIN, Hugo – MUIR Edwin – UTITZ Emil – DEMETZ Petr (Eds.): *Franz Kafka a Praha*. Praha: Vladimír Žikeš, 1947.

15 *Hovory Petera Demetze s René Wellkem (přeložil Ivo Pospíšil)*. In: Ivo Pospíšil – Miloš Zelenka: *René Wellek a meziválečné Československo. Ke kořenům strukturální estetiky*. Brno: Ústav slavistiky FF MU. 1996, s. 114.

16 KUČERA, Petr – ZELENKA, Miloš: *Peter Demetz: České slunce, moravský měsíc. Eseje a vzpomínky*. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity, 1997.

moravských cisterciáků. Brno, v jehož Německém divadle Demetzův otec působil, jak jsme již uvedli, jako dramaturg a ředitel, je zde vyličeno jako město etnicky, jazykově konfesionálně rozvrstvené. Demetz volí sice publicisticky atraktivní témata, přesto jeho přístup citlivě propojuje rozsáhlý archivní výzkum s analytickou schopností interdisciplinárně identifikovat středoevropskou kulturní tradici jako komplementární interakci kultur, konfesí, politických událostí, „oral history“ a velkých „makrodějin“. Platí zde hodnocení českého germanisty Petra Kučery, že „*autor má velmi vyvinutý smysl pro celistvé pohledy na pulsování tendencí, inspirací a paralel evropské kultury, k níž nelze dobře vypreparovat čistě západní a čistě výchovní*“.¹⁷

Navazující soubor esejů *Prague in Black and Gold* (1997, v češtině 2004) s podtitulem *Scény ze života jednoho evropského velkoměsta* byl určen převážně americkému čtenáři: jedná se o pohled s historickou dimenzí zevnitř i emigranta, který důvěrně zná už Prahu nenávratně zmizelou. Z těchto důvodů Demetzův text představuje polyfunkční a vícevrstevnatý text s odbornou literaturou a poznámkami, zároveň i žánrově specifický esejistický traktát, který je stylisticky odlehčený a který spíše než popularizující knihu italského slavisty Maria Ripellina *Praha Magica* (1973) připomíná Krejčího sociologizující metodu uplatněnou v jeho publikaci *Praha legend a skutečnosti* (1967). Autor se soustřeďuje na postižení česko-německo-židovské pozice Prahy, na její *genius loci*, který tvoří z tohoto města jedno z kulturních center Evropy, např. přibližuje mýtickou legendu o Libuši a o založení Prahy, která se posléze stává sídlem přemyslovské dynastie, dále osudy židovské komunity od středověku až po Masarykovu dobu. Americkému čtenáři vysvětluje, proč Praha přitahovala řadu slavných vědců a umělců, jako byli Francesco Petrarca, Tycho de Brahe, Johannes Kepler, W. A. Mozart ad. Zároveň je tu zřejmá jistá nostalgie, bolestné prožívání času či lítost nad ztrátou a rozkladem kulturních hodnot. Ani už komunikační jazyk není stejný: obecná, navenek „zpěvavá“ čeština, kterou se mluvilo na pražských periferiích, zaplnila celou aglomeraci.

K českému prostředí a především k židovské Praze svého mládí spojené s tragickými momenty Protektorátu se Demetz vrací i v následujících knihách jako *Dějště: Čechy* (2008) a *Prague in Danger: The Years of German Occupation, 1939–1945: Memories and History, Terror and Resistance, Theater in Jazz, Film and Poetry, Politics and War* (2010, česky 2010). Jako červená niť se zde prolínají historické výklady o komplikovaném soužití Čechů, Němců a Židů prokládané kurzívovanými osobními postřehy. Demetz si např. vybavuje krátkou epizodu ze světa životního příběhu z okupované Prahy, kdy jako nasazený student prodával knihy v německém knihkupectví ve Vodičkově ulici: úsilí splnit tržbu a plánovaný prodej naráželo na nebezpečí v podobě provokatérů, kteří mohli požadovat publikace zakázaných autorů jako právě jeho milovaného

17 KUČERA, Petr: *Peter Demetz: Böhmischer Sonne, mährischer Mond*. Slavia 66, 1997, č. 2, s. 253.

Franze Kafku. Poměrně velký prostor zde autor zasvětil své další lásce – českému židovskému básníku Jiřímu Ortenovi, s kterým se však nikdy osobně nesetkal. Ze všech českých literátů nejraději překládal právě jeho, poprvé už v roce 1946: Orten je zde konfrontován s Rillem. Podle Demetzových slov němečtí milovníci Rilka by mohli nalézt jeho poetické „stopy“ v ortenovských elegiích, které se mohou esteticky poměřovat se svým německým předchůdcem. Demetz do dějin pražské německé literatury začleňuje také svého přítele německého básníka Hanse Wernera Kolbena, který zahynul v roce 1945 v koncentračním táboře v Dachau. Posmrtně totiž editoval výbor jeho německých básní z pozůstalosti v roce 2011 s názvem *Das Schwere wird verschinder*.

V již vzpomenutém rozhovoru Demetz společně s Wellkem brání studium cizích literatur a odmítají nařčení z kosmopolitismu. Společně se shodují v názoru, že literární texty lze považovat ve svých historicky vzniklých projevech a v nejrůznějších uměleckých formách díky svému invariantnímu základu za srovnatelné a také za zpětně verifikovatelné. Ačkoli umělecké dílo můžeme nahlížet z různé perspektivy, zůstává stále koherentní, objektivně existující celistvostí. Stejně jako v případě René Wellka i u Petera Demetze nejde o metodologický konzervativismus, ale o „centristickou“ obezřetnou pozici, která se vyrovnává s krajními výkyvy literární vědy. Tento metodologický skepticismus zůstává i na počátku 21. „postfaktického“ století inspirativní.¹⁸ Je proto zřejmé, že s úmrtím Petera Demetze odešel nejen kus české, resp. československé, ale zvláště středoevropské dlouholeté kulturní tradice spjaté s židovským údělem. Autorův hluboký ponor do dějin kultury a jazyka, propojení filologie s vývojem „velké“ i „každodenní“ historie v mnohém anticipovalo principy areálové slavistiky. Mezinárodně rozhledný Demetz dokonale ovládl teoretický metajazyk, ve svých textech psaných v řadě jazyků ale uměl i poutavě popularizovat, kontextově i analyticky uvádět do průkopnických souvislostí zdánlivě vzdálené či protikladné kulturní a politické fenomény, který by úzce zaměřenému domácímu vykladači mohly uniknout. Badatel představoval noblesního gentlemana „staré školy“, citlivého a vnímavého interpreta, který díky svému mimořádně širokému záběru a komparatistickému přístupu přinesl množství cenných podnětů pro kritické studium problematických a často bolestných dějin střední Evropy.

18 Srv. sb. *Literatura a střední Evropa. Peteru Demetzovi k 85. narozeninám*. Praha: Gutenberg, 2007.

prof. PhDr. Miloš Zelenka, DrSc.

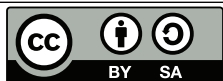
Katedra slovanských jazyků a literatur

Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita

Jeronýmova 10, 371 15 České Budějovice, Česká republika

zelenka@pf.jcu.cz

<https://orcid.org/0000-0002-4049-3263>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-SA 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>). This does not apply to works or elements (such as images or photographs) that are used in the work under a contractual license or exception or limitation to relevant rights.